

DIGITALE INFORMATIEVAARDIGHEDEN

Digitale Informatievaardigheden (DI) in de **onderbouw** draait om het begrijpen van informatie en het stellen van vragen om kennis op te doen of antwoorden te krijgen. Leerlingen leren hoe ze informatie kunnen opzoeken en hoe ze gerichte vragen kunnen stellen om antwoorden te vinden. Ze leren hiervoor zoekmachines op het internet te gebruiken. Door vragen te stellen en informatie te zoeken, ontwikkelen ze kritisch

denkvermogen en probleemoplossende vaardigheden. Deze vaardigheden stellen leerlingen in staat om beter te begrijpen wat er in de digitale omgeving om hen heen gebeurt en om betrouwbare antwoorden te vinden.

DI in de **middenbouw** gaat over het leren kiezen van onderwerpen, het stellen van (onderzoeks)vragen en het efficiënt gebruik maken van zoekmachines door de juiste zoekwoorden om nuttige digitale bronnen te vinden. Leerlingen leren eerst ontdekken wat ze al weten over het onderwerp om vervolgens vragen te formuleren om hun kennis verder te verdiepen. Ze leren informatie te vinden die relevant is en ze begrijpen (steeds beter) het belang van het selecteren van het juiste medium voor de informatie. Dit helpt ze om kritisch na te denken, hun onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen en om betrouwbare informatie te kunnen onderscheiden van onjuiste informatie.

DI in de **bovenbouw** draait om het verzamelen, beoordelen en effectief gebruiken van (digitale) bronnen voor onderzoeksvragen. Leerlingen leren niet alleen hun bronnen te organiseren, maar ook de betrouwbaarheid en bruikbaarheid ervan te beoordelen. Ze ontwikkelen de vaardigheid om informatie uit verschillende bronnen samen te voegen, onderzoeksvragen te beantwoorden en hun bevindingen op passende (begrijpelijke) wijze te presenteren. Het aanleren van deze vaardigheden helpt hen om kritisch te leren denken.

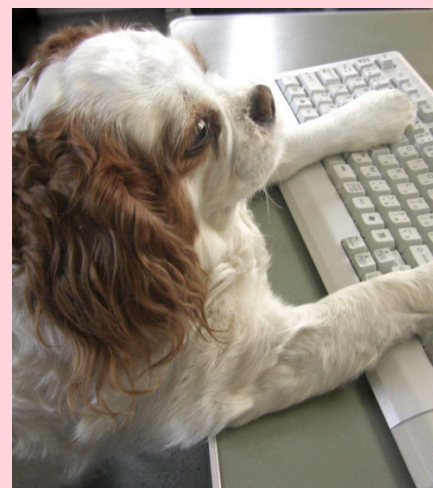

DIGITALE INFORMATIEVAARDIGHEDEN

Als je iets wilt weten, kun je vragen stellen en informatie opzoeken. Met Digitale Informatievaardigheden leer je hoe je slimme vragen stelt en hoe je **betrouwbare antwoorden** vindt, bijvoorbeeld met een **zoekmachine** op internet. Je ontdekt hoe je goede zoekwoorden kiest en hoe je bronnen vindt die echt bij je onderwerp passen.

Je leert ook **kritisch nadenken**: *Is deze informatie waar? Past dit bij mijn vraag?* Door goed te zoeken, te vergelijken en informatie te controleren, kom je steeds dichterbij een juist antwoord.

Als je deze vaardigheden oefent, kun je beter onderzoeken, problemen oplossen en begrijpen wat er online om je heen gebeurt.

Ik ken het verschil tussen iets vertellen en een vraag stellen.

- Ik oefen met vragen stellen en opdrachten geven.
- Ik oefen met luisteren, vragen stellen en op basis daarvan een opdracht uitvoeren.
- Ik weet dat je door vragen te stellen beter nadenkt en daardoor betere resultaten krijgt.

Ik weet dat je informatie kan opzoeken als je ergens iets over wilt weten.

- Ik begrijp dat ik informatie op verschillende manieren kan vinden. Bijvoorbeeld: als ik wil weten hoe laat de trein vertrekt, kan ik op internet kijken, maar ook het informatienummer bellen.
- Ik kan informatie sorteren en elkaar koppelen (bijvoorbeeld: klokkijken, treintijden, kaart van Nederland) om mijn doel te bereiken.

Ik weet dat je vragen kunt stellen als er behoefte is aan informatie.

- Ik kan een vraag bedenken samen met klasgenoten.
- Ik kan één of twee aanvullende vragen stellen, om mijn 'hoofdvraag' te helpen beantwoorden. Bijvoorbeeld: Waar wil ik heen op vakantie. Ga ik met de auto of het vliegtuig? En is het er warm of koud?

Ik kan verwoorden of er antwoord is gevonden op de (zoek)vraag.

- Ik kan met de gevonden informatie een antwoord geven.
- Ik weet dat ik ook antwoord kan geven op een vraag door goed te kijken, ruiken, proeven of voelen (gebruik maken van mijn zintuigen). Bijvoorbeeld: is de melk bedorven?

Ik kan beschrijven wat zoekmachines op internet zijn.

- Ik weet dat je via online zoekmachines kunt zoeken naar informatie en afbeeldingen.
- Ik kan een voorbeeld noemen van een zoekmachine (Google, Google afbeeldingen).
- Ik kan een eenvoudige zoekterm benoemen die (door de leerkracht) gebruikt kan worden om iets te zoeken via een zoekmachine.

Ik kan een onderwerp kiezen en daarbij onderzoeksvragen stellen.

- Ik kies een onderwerp dat ik interessant vind.
- Ik kan vertellen wat ik al weet over een onderwerp, bijvoorbeeld door het maken van een **mindmap**.
- Ik kan vertellen wat ik nog niet weet over een onderwerp en bedenken welke vragen ik hiervoor kan stellen.

Ik kan handig gebruik maken van zoekmachines en zoekwoorden.

- Ik begrijp dat ik een woord of woorden moet intypen in een zoekmachine om informatie te vinden.
- Ik oefen met het formuleren van zoekwoorden die bij het onderwerp passen (sleutelwoorden en synoniemen).
- Ik weet dat als ik heel veel of juist heel weinig zoekresultaten krijg, ik mijn zoekwoorden 'kleiner' of 'groter' kan maken, Bijvoorbeeld: van 'scholen in Nederland' naar 'basisschool in Rotterdam'
- Ik weet dat er zoekmachines zijn voor volwassenen (bijvoorbeeld Google en Wikipedia) en voor kinderen (bijvoorbeeld Wikikids en Koekeltjes).

Ik kan de informatie die ik nodig heb, vinden in digitale bronnen.

- Ik kan benoemen aan welke informatie ik behoefte heb.
- Ik begrijp dat de informatiebehoefte van mensen kan verschillen, ook als het over hetzelfde onderwerp gaat. Bijvoorbeeld: Een kind wil weten of er op de camping een mooi zwembad is, de ouders willen weten hoe duur de camping is.
- Ik kan mijn informatie uit meerdere digitale bronnen halen, als dit nodig is om tot een antwoord te komen.
- Ik kan informatie uit meerdere digitale bronnen vergelijken, om tot een goed antwoord te komen.

Ik kan het juiste medium kiezen bij de informatievraag en - behoefte.

- Ik kan kiezen welk medium ik nodig heb passend bij mijn doel (analoog of digitaal). Bijvoorbeeld de weg vinden met Google Maps.

Ik ken het verschil en de relatie tussen hoofdvragen en subvragen.

- Ik kan een hoofdvraag en 3 of 4 subvragen bedenken en hier structuur in aanbrengen, bijvoorbeeld m.b.v. een mindmap.
- Ik kan de vragen selecteren die het beste passen bij het gekozen onderwerp.

Ik kan mijn digitale bronnen verzamelen in een overzicht en kan ze daar terugvinden.

- Ik kan een lijst opstellen met gebruikte (digitale) bronnen.
- Ik kan de lijst met gebruikte (digitale) bronnen op een handige plaats bewaren, bijvoorbeeld via de website [Symbaloo](#).
- Ik kan informatie uit verschillende bronnen met elkaar vergelijken.

Ik kan beoordelen of digitale informatie betrouwbaar en bruikbaar is voor het beoordelen van mijn onderzoeksvraag.

- Ik weet of mijn gevonden informatie betrouwbaar en bruikbaar is en dat er hulpmiddelen zijn om dit te toetsen (bijvoorbeeld via [CRAAP test](#) of deze [poster](#) ontwikkeld door IFLA).
- Ik weet of mijn gevonden informatie het juiste niveau heeft, passend bij het onderwerp, leeftijd of doelgroep.

Ik kan digitale informatie gebruiken om mijn onderzoeksvraag te beantwoorden.

- Ik kan de gevonden informatie in eigen woorden verwerken tot een antwoord op de onderzoeksvraag.
- Ik kan de gevonden informatie op een logische manier ordenen

Ik kan beoordelen of mijn onderzoeksvraag helemaal is beantwoord.

- Ik kan uitzoeken of de informatie die ik heb gevonden mijn onderzoeksvraag beantwoordt.
- Ik kan dit op een snelle manier uitzoeken door de inhoudsopgave of de kopjes van een stuk tekst te lezen, om zo te zien of de informatie over mijn onderzoeksvraag gaat.

Ik kan mijn antwoord op mijn onderzoeksvraag presenteren.

- Ik kan het antwoord presenteren in een passende presentatievorm, bijvoorbeeld een tekening, presentatie of mindmap.
- Ik kan het antwoord presenteren, afgestemd op het niveau, de interesse en verwachtingen van de doelgroep.